

پاسخنامه درس: فارسی ۱ پایه : دهم رشته : تجربی / انسانی / ریاضی نام دبیر : خانم حجة الاسلامی		باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیر دولتی هدی (دوره ی دوم) پاسخنامه نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تعداد صفحه : ۴ تعداد سوال : ۳۰		تاریخ آزمون : ۱۴۰۰ / ۳ / ۵ دبیرستان دخترانه غیر دولتی هدی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه چهارم	
پاسخنامه سوالات		بارم			
قلمرو زبانی (۵/۷ نمره)					
۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. برای هر واژه یک مورد کافی است				
۱	(الف) تا بر رقعۀ من اطلاع یابد نامه کوتاه، یادداشت (ب) <u>تمایزی</u> میان خدا و خوشبختی قائل مشو. فرق گذاشتن، جدا کردن (ج) زمانه مرا پتک <u>ترگ</u> تو کرد. کلاه خود، اینجا مجاز از سر (د) از چهره <u>تکیده</u> اش سیه روزی می بارید. لاغر و باریک اندام				
۲	برای واژه مشخص شده بیت زیر در کدام گزینه معادلی وجود دارد؟ « <u>جولقی</u> ای سر برهنه می گذشت / با سر بی مو چو پشت طاس و طشت » (الف) بیدل دیوانه ای در حال شد (ب) یکی گنج ویژه به درویش داد (ج) وقت دم آهنگر ار پوشید دلق (د) جمله عالم زین سبب گمراه شد پیش دکان یکی بقال شد سراینده را جامه خویش داد احتشام او نشد کم پیش خلق کم کسی ز ابدال حق آگاه شد				
۳	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. کمان را بمالید رستم به چنگ به (شست / شصت) اندر آورد تیر خدنگ				
۵	در عبارات زیر، دو غلط املايي وجود دارد آنها را پیدا کنید و درست شان را بنویسید. (الف) ما در حمام شدیم، دَلاک و <u>غیم</u> درآمدند و هر که در مسلخ بود، برخاست. قیم (ب) بر حریف مغلوب که تسلیم اختیار کرده، <u>مخزول</u> و نالان استرحام می کرد، رحم نیاورد مخذول				
۶	در گروه واژگان زیر، سه نادرستی املايي دیده می شود؛ آنها را یافته و درست شان را بنویسید. نسیم صبا - اندوه و <u>ترب</u> - بدر و <u>هنین</u> - عنان و سنان - حاذق و ماهر - جزر و مد آب - <u>ضمائم</u> و <u>تألیقات</u> اندوه و ترب بدر و حنین ضمائم و تعلیقات				
۷	در عبارت زیر حذف را یافته و نوع آن را مشخص کنید. نومیدی را در امید بسته دان و امید را در نومیدی. (بسته دان) حذف به قرینه لفظی				
۸	مطابق الگوی « اسم + مضاف الیه + مضاف الیه » یک گروه اسمی بنویسید. کتاب تاریخ ایران - کوشش بچه های کلاس...				
۹	با واژه «تلاش» یک جمله مرکب بسازید. اگر تلاش کنید، موفق می شوید. / تلاش کنید تا نتیجه بگیرید.				
۱۰	نهاد و گزاره مصراع مقابل را مشخص کنید. « <u>تجلی</u> هستی است جان کندن من » جان کندن من: نهاد تجلی هستی است: گزاره				
۱۱	کاربرد « را » در کدام گزینه متفاوت است؟ الف: حرف اضافه، متممی و بقیه گزینه ها نشانه مفعول (الف) هدیه ها می داد هر درویش را ✓ (ب) کار پاکان را قیاس از خود مگیر				

	(ج) کاو چو خود پنداشت صاحب دلق را	(د) شیشه های روغن گل را بریخت	
۱۲	کدام یک از ترکیب های زیر وصفی و کدامیک اضافی است؟ الف) سرور آزادگان: اضافی ب) برترین حماسه: وصفی	۰/۵	
۱۳	در جمله مقابل نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. « <u>ناتانائیل</u> ، من به تو <u>شور</u> و شوقی <u>خواهم</u> آموخت.» منادا مفعول	۰/۵	
۱۴	در ابیات زیر ضمائر متصل را بیابید و نقش دستوری آن را مشخص کنید. الف) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداش در همه حال از بلا نگه دارد «ش» مفعول (خدا او را ...) ب) مخور طعمه جز خسروانی خورش / که جان یابدت زان خورش پرورش «ت» مضاف الیه (جانت)	۱	
قلمرو فکری (۵/۸ نمره)			
۱	معنای عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید. الف) نیکوخوا بهتر هزار بار از نیکورو . انسان خوش اخلاق بسیار بهتر از انسان زیبارو است. ب) اسب از پهلوی اسبی خود را به کمال نشان می داد . نقاشی کردن اسب از پهلوی تناسب اندامش را بهتر نشان می دهد. ج) تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قرب نداری . تا زمانی که متواضع و فروتن نباشی نمی توانی به خدا نزدیک شوی. د) سپر بینداخت و از میدان بگریخت؛ لیکن خروس غالب حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان. تسلیم شد و فرار کرد؛ اما خروس پیروز حرکتی ناجوانمردانه انجام داد. ه) تو را جنوب نامیدم / ای که ردای حسین را بر دوش / و خورشید کربلا را در بر داری . من تو را جنوب (لبنان) نامیدم / ای سرزمینی (مردمی) که ادامه دهنده آرمان های امام حسین (ع) هستی / و عشق امام حسین (ع) را که خورشید کربلا است، در سینه داری. و) ریش بر می کند و می گفت: ای دریغ / کافتاب نعمتم شد زیر میغ از روی ناراحتی موهای صورتش را می کند و می گفت: افسوس که نعمتم را از دست دادم. ز) به پیش سپاه اندر آمد چو گرد / چو رعد خروشان یکی ویله کرد مانند گرد و غبار، به سرعت، به پیش سپاه دشمن آمد و مثل تندی خروشان، فریاد بلندی کشید.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵	
۲	مفهوم کدام بیت به حدیث «الدَّهْرُ یُومَانِ یَوْمٌ لَّکَ وَ یَوْمٌ عَلَیْکَ» نزدیک تر است؟ الف) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام ج) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم د) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع تأثیر اختران شما نیز بگذرد ✓ بر حلق و بردهاں شما نیز بگذرد تاسختی کمان شما نیز بگذرد این گرگی شبان شما نیز بگذرد	۰/۵	
۳	چرا نویسنده معتقد است که: (مثل قرآن، مثل آب روان است). ؟ قرآن مانند آب دل ها را از پلیدی پاک می کند و طراوت و سرزندگی می بخشد.	۰/۵	
۴	در جمله زیر، نویسنده بر کدام ویژگی های اخلاقی تأکید می کند؟ خویشتن دار بودن / صبر و شکیبایی « اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن.»	۰/۵	
۵	بیت زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟ یگانه پرستی	۰/۵	

	« جز از جام توحید هرگز ننوشم / زنی گر به تیغ ستم گردن من »	
۰/۵	کدام بیت بر تقدیرگرایی تأکید دارد؟ الف) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید ب) چه وجود نقش دیوارو چه آدمی که با او قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام ✓ سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد	۶
۰/۵	مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟ شبهات ظاهری پدیده ها دلیل بر ارزش یکسان آنها نیست / از مقایسه بر اساس ظاهر باید پرهیز کرد. الف) هر دو نی خوردند از یک آبخور ب) هر دو گون آهو گیا خوردند و آب این یکی خالی و آن پر از شکر زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب	۷
۰/۵	در سروده « سرزمینی کز خاکت / خوشه های گندم می روید / و پیامبران برمی خیزند » الف) کدام سرزمین مورد خطاب است؟ لبنان (جنوب لبنان) ب) مقصود شاعر از مصراع های دوم و سوم چیست؟ سرزمین لبنان مقدس، حاصلخیز و پربرکت (پرورش دهنده نسل مبارزان) است.	۸
۰/۵	جمله « کاش عظمت در نگاه تو باشد » را با سروده زیر از سهراب سپهری مقایسه کنید. « چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید. «در هر دو عبارت بر اصلاح نگرش و تغییر بینش تأکید شده است؛ اینکه انسان باید از ظاهربینی و روزمرگی پرهیز کند تا بتواند زیبایی و عظمت پدیده های خلقت خداوندی را درک کند.	۹
	قلمرو ادبی (۴نمره)	
۰/۵	در عبارت زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟ « آسمان را دیده ام که در انتظار سپیده دم می لرزید. ستاره ها یک یک، رنگ می باختند. چمنزارها غرق در شبنم بودند. » الف) تشخیص ب) کنایه ج) مراعات نظیر د) تشبیه ✓	۱
۰/۵	کدام بیت آرایه ادبی <u>اغراق</u> ندارد؟ الف) یکی تیر زد بر بر اسپ اوی ب) نمائد ایچ با روی خورشید رنگ ج) خروش سواران و اسپان ز دشت د) به گرز گران دست برد اشکبوس که اسپ اندر آمد ز بالا به روی ✓ به جوش آمده خاک برکوه و سنگ ز بهرام و کیوان همی برگذشت زمین آهنین شد سپهر آبنوس	۲
۰/۵	دو بیت زیر چه آرایه ادبی مشترکی دارند؟ حسن تعلیل الف) درختان را دوست می دارم / که به احترام تو قیام کرده اند ب) چو سرو از راستی برزد غلم را / ندید اندر جهان تاراج غم را	۳
۰/۵	در بیت « لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند » شاعر از چه آرایه ای بهره گرفته است؟ (یک مورد) حسن آمیزی (شیرین سخنی)	۴
۰/۵	در بیت زیر واژه مشخص شده مجاز از چیست؟ مجاز از میهن (سرزمین / وطن) « به خون گر کشی <u>خاک</u> من، دشمن من / بجوشد گل اندر گل از گلشن من »	۵
۰/۵	مفهوم کنایه های زیر را بنویسید. الف) مرد میدان بودن: توانایی انجام کاری را داشتن ب) عنان پیچیدن: برگشتن / اسب را برگرداندن	۶

۷	نویسنده هر یک از آثار زیر چه کسی است؟ الف) شاهنامه: حکیم فردوسی ب) مائده های زمینی: آندره ژید	۱
---	---	---